

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja
Marszałek Senatu

Druk nr 2826
Warszawa, 25 września 2014 r.

Pan
Radosław Sikorski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Zgodnie z art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. mam zaszczyt przekazać Panu Marszałkowi podjętą przez Senat na 61. posiedzeniu w dniu 25 września 2014 r. uchwałę w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy

**- o zmianie ustawy - Kodeks
postępowania karnego** wraz z projektem tej ustawy.

Projekt ustawy stanowi wykonanie obowiązku dostosowania systemu prawa do orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego.

Jednocześnie pragnę poinformować, że Senat upoważnił senatora Piotra Zientarskiego do reprezentowania Senatu w dalszych pracach nad tym projektem.

Z poważaniem

(-) Bogdan Borusewicz

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 25 września 2014 r.

**w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks
postępowania karnego**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego.

Jednocześnie upoważnia senatora Piotra Zientarskiego do reprezentowania Senatu w pracach nad projektem.

MARSZAŁEK SENATU

Bogdan BORUSEWICZ

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego

Art. 1. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.¹⁾) w art. 426 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Od postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania wydanego na skutek zażalenia, a także od wydanego w toku postępowania odwoławczego postanowienia o przeprowadzeniu obserwacji, zastosowaniu środka zapobiegawczego, nałożeniu kary porządkowej oraz w przedmiocie kosztów procesu lub nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, o których po raz pierwszy orzekał sąd odwoławczy, przysługuje zażalenie do innego równorzędnego składu sądu odwoławczego.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192 i Nr 226, poz. 1647 i 1648, z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849 i Nr 128, poz. 903, z 2008 r. Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648, Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208, poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234, poz. 1571 i Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 28, poz. 171, Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716, Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178, Nr 168, poz. 1323, Nr 178, poz. 1375, Nr 190, poz. 1474 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 98, poz. 626, Nr 106, poz. 669, Nr 122, poz. 826, Nr 125, poz. 842, Nr 182, poz. 1228 i Nr 197, poz. 1307, z 2011 r. Nr 48, poz. 245 i 246, Nr 53, poz. 273, Nr 112, poz. 654, Nr 117, poz. 678, Nr 142, poz. 829, Nr 191, poz. 1135, Nr 217, poz. 1280, Nr 240, poz. 1430, 1431 i 1438 i Nr 279, poz. 1645, z 2012 r. poz. 886, 1091, 1101, 1327, 1426, 1447 i 1529, z 2013 r. poz. 480, 765, 849, 1262, 1247, 1282 i 1436 oraz z 2014 r. poz. 85, 384 i 694.

UZASADNIENIE

1. Cel projektowanej ustawy

Projektowana ustawa o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego, ma na celu dostosowanie systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 listopada 2013 r. (sygn. akt SK 33/12), stwierdzającego niezgodność art. 426 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.; dalej jako: k.p.k.) z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej.

Sentencja rozstrzygnięcia została opublikowana w Dz. U. poz. 1436 (data publikacji: 4 grudnia 2013 r.). Wyrok wraz z uzasadnieniem ukazał się w OTK ZU Nr 8A, poz. 124.

2. Przedmiot i istota wypowiedzi Trybunału Konstytucyjnego

Trybunał orzekł, że art. 426 § 2 k.p.k., w brzmieniu obowiązującym do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 20 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 48, poz. 246; dalej jako ustawa zmieniająca), w zakresie, w jakim nie przewiduje możliwości zaskarżenia postanowienia w przedmiocie kosztów nieopłaconej przez strony pomocy prawnej udzielonej z urzędu, zasądzonych po raz pierwszy przez sąd odwoławczy, jest niezgodny z art. 78 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Do dnia wejścia w życie ustawy zmieniającej, tj. do 22 marca 2011 r., art. 426 § 1 k.p.k. stanowił, co następuje: „Od orzeczeń wydanych przez sąd odwoławczy na skutek odwołania nie przysługuje środek odwoławczy.” Z kolei poddany kontroli Trybunału Konstytucyjnego art. 426 § 2 k.p.k. przewidywał, że od innych orzeczeń sądu odwoławczego oraz od orzeczeń wydanych przez Sąd Najwyższy nie przysługuje środek odwoławczy, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Ten ostatni przepis znalazł zastosowanie w sprawie skarżącej, która w postępowaniu zainicjowanym zażaleniem na postanowienie prokuratora o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego, została ustanowiona pełnomocnikiem pokrzywdzonej. Mianowicie: sąd rozpatrujący przedmiotowe zażalenie, działając jako sąd odwoławczy, orzekł także o należnym skarżącej wynagrodzeniu z tytułu nieopłaconej przez strony pomocy prawnej udzielonej z urzędu przez adwokata (art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k.). Na to postanowienie skarżąca wniosła zażalenie, w którym zakwestionowała wysokość przyznanej jej kwoty, niemniej sąd wyższej

instancji pozostawił zażalenie bez rozpoznania, uznając je za niedopuszczalne w świetle art. 426 § 2 k.p.k. Ponieważ skarżąca wywiodła środek odwoławczy również od tego ostatniego postanowienia, właściwy sąd ponownie orzekł, że „zażalenie wniesione na rozstrzygnięcie o wynagrodzeniu za pomoc prawną udzieloną z urzędu w postępowaniu odwoławczym, zawarte w orzeczeniu sądu odwoławczego, stanowi środek odwoławczy «niedopuszczalny z mocy ustawy» w rozumieniu art. 429 § 1 k.p.k. i jako taki nie podlega rozpoznaniu przez żaden sąd”.

Dokonując oceny zaskarżonego przepisu z punktu widzenia wzorców powołanych w skardze konstytucyjnej, Trybunał podtrzymał wcześniejsze stanowisko, przedstawione między innymi w wyroku z dnia 30 października 2012 r. (sygn. akt SK 20/11), że orzekanie w przedmiocie zwrotu kosztów nieopłaconej przez strony pomocy prawnej udzielonej z urzędu jest „sprawą”, a tym samym objęte jest gwarancjami płynącymi z art. 45 ust. 1 Konstytucji. Wydając postanowienie w tym zakresie, sąd rozstrzyga niewątpliwie o konstytucyjnych prawach jednostki, a ściślej rzecz biorąc – o prawach majątkowych pełnomocnika z urzędu (art. 64 Konstytucji). Prawa te stanowią ekonomiczny ekwiwalent za wykonaną pracę, a ich kształt musi być określony na podstawie norm prawnych wynikających z przepisów prawa, w szczególności ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2009 r. Nr 146, poz. 1188, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 461). Powyższej konkluzji nie zmienia okoliczność, że rozstrzygnięcie o kosztach pomocy prawnej świadczonej z urzędu ma charakter akcesoryjny w stosunku do głównego nurtu postępowania (w tym wypadku karnego). Konstytucyjne pojęcie „sprawy” jest kategorią autonomiczną, tzn. obejmuje zarówno zasadniczy przedmiot procesu, jak i kwestie incydentalne, jeżeli związane są z możliwą ingerencją w sferę podstawowych praw i wolności chronionych na poziomie Konstytucji.

Odnosząc się natomiast do drugiego ze wskazanych wzorców, Trybunał Konstytucyjny przypomniał, że zasada zaskarżalności orzeczeń oraz decyzji wydanych w pierwszej instancji nie jest absolutna. Ustrojodawca dopuścił wprost wprowadzenie od niej wyjątków, pod warunkiem że będzie miało to miejsce w ustawie (art. 78 zdanie drugie Konstytucji). Jednak wyjątki od zasady zaskarżalności nie mogą doprowadzić do naruszenia innych norm o randze konstytucyjnej. Nie mogą także powodować przekreślenia samej zasady ogólnej. Odstępstwo

od zasady wyrażonej w art. 78 zdanie pierwsze Konstytucji powinno być więc podyktowane szczególnymi względami uzasadniającymi pozbawienie strony środka odwoławczego. Innymi słowy, ocena dopuszczalności omawianych wyjątków musi być przeprowadzana każdorazowo, zaś punktem odniesienia winna być zasada proporcjonalności sformułowana w art. 31 ust. 3 Konstytucji, która to obliguje ustawodawcę do równoczesnego spełnienia trzech przesłanek: niezbędności, przydatności i zbilansowania.

Trybunał podkreślił, że w badanej sprawie nie sposób doszukać się usprawiedliwionych powodów, dla których prawa majątkowe adwokata udzielającego pomocy prawnej z urzędu, miałyby zostać wyłączone z zakresu ochrony gwarantowanej przez art. 64 ust. 2 Konstytucji, a przez to konsekwentnie – z konstytucyjnych środków ochrony wolności i praw jednostki. Po pierwsze, wyłączenie prawa pełnomocnika z urzędu do zaskarżenia orzeczenia sądu w sprawie przysługującego mu wynagrodzenia (czyli kosztów nieopłaconej pomocy prawnej) nie ma żadnego wpływu na bieg sprawy podstawowej, w ramach której ów pełnomocnik został wyznaczony do reprezentowania interesów innego podmiotu, zwłaszcza że na tym etapie postępowania kwestia odpowiedzialności karnej jest już zazwyczaj prawomocnie rozstrzygnięta.

Po drugie, stosunek prawny łączący pełnomocnika z urzędu ze Skarbem Państwa ma co prawda szczególny charakter, bo jest związany z publicznoprawnym obowiązkiem adwokatów. Niemniej wynagrodzenie z tego tytułu – jak to podniesiono wyżej – jest chronionym prawem majątkowym w rozumieniu art. 64 Konstytucji. Sposób powstania tego prawa nie ma żadnego znaczenia dla procedury sądowego jego dochodzenia, w tym dla zaskarżalności orzeczeń pierwszoinstancyjnych.

Po trzecie, wynikające z art. 426 § 2 k.p.k. pozbawienie pełnomocnika możliwości wniesienia zażalenia na postanowienie dotyczące kosztów jest w istocie niezamierzonym pominięciem legislacyjnym, którego źródłem jest traktowanie sądu sprawującego kontrolę nad postępowaniem przygotowawczym każdorazowo jako sądu odwoławczego, nawet jeśli sąd ten rozstrzyga jakieś kwestie po raz pierwszy. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, ustawodawca nie dostrzegł tutaj szczególnej konfiguracji procesowej, w której jeden sąd działa jako odwoławczy w sprawie podstawowej, a zarazem – w pierwszej instancji rozstrzyga odrębną sprawę, jedynie pośrednio związaną z tą pierwszą. Jakkolwiek ustawa zasadnicza nie wymaga przyznania prawa do odwołania się do wyższej instancji od rozstrzygnięć wydanych na skutek odwołania, a co za tym idzie – nie kreuje też prawa strony postępowania

drugoinstancyjnego do kolejnej już weryfikacji zapadłego rozstrzygnięcia, to nie można twierdzić, że każde orzeczenie sądu formalnie (ustrojowo) odwoławczego jest automatycznie rozstrzygnięciem wydanym w drugiej instancji w sensie konstytucyjnym.

3. Różnice między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Wypowiedź Trybunału, mimo że odnosiła się do art. 426 § 2 k.p.k. w brzmieniu sprzed 22 marca 2011 r., pozostaje aktualna w obowiązującym stanie prawnym. Wraz z wejściem w życie ustawy zmieniającej (notabene uchwalonej w celu realizacji postulatów zgłoszonych przez sąd konstytucyjny w postanowieniu sygnalizacyjnym z dnia 9 listopada 2009 r., sygn. akt S 7/09) zarówno art. 426 § 1 k.p.k., jak i § 2 tego artykułu uzyskały nowe brzmienie, jednak wciąż nie czyni ono zadość standardowi wywodzonemu z art. 78 w zw. z art. 45 ust. 1 Konstytucji, w kontekście zaskarżalności postanowień, o których mowa w art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k., wydanych po raz pierwszy przez sąd odwoławczy.

Jak przewiduje art. 426 § 1 k.p.k., od orzeczeń sądu odwoławczego oraz od orzeczeń wydanych przez Sąd Najwyższy nie przysługuje środek odwoławczy, chyba że ustawa stanowi inaczej. Natomiast stosownie do art. 426 § 2 k.p.k., od postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania wydanego na skutek zażalenia, a także od wydanego w toku postępowania odwoławczego postanowienia o przeprowadzeniu obserwacji, o zastosowaniu środka zapobiegawczego lub nałożeniu kary porządkowej przysługuje zażalenie do innego równorzędnego składu sądu odwoławczego. Warto w tym miejscu odnotować, że ustawa nowelizująca procedurę karną, która obecnie jest w okresie *vacatio legis*, tj. ustawa z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1247), nie wprowadzi w tym zakresie żadnych zmian. Z dniem 1 lipca 2015 r. modyfikacji ulegnie jedynie brzmienie art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k., a to w związku z przyjęciem, że obrońcą może być nie tylko adwokat, lecz również radca prawny.

Co więcej: przytoczone przepisy art. 426 § 1 i 2 k.p.k. nie gwarantują możliwości zaskarżenia rozstrzygnięcia o kosztach procesu (art. 616 k.p.k.), w sytuacji gdy dotyczące tej kwestii postanowienie zapadło wprawdzie w postępowaniu odwoławczym, ale określone koszty nie stanowiły wcześniej przedmiotu wypowiedzi sądu I instancji. Potwierdzeniem tej tezy są nie tylko głosy pojawiające się w doktrynie prawa karnego. Analogiczne stanowisko zajmują bowiem sądy, w tym Sąd Najwyższy. Przykładowo: w uzasadnieniu postanowienia z dnia 25 maja 2010 r. (sygn. akt III KZ 38/10) Sąd ten stwierdził, że art. 626 § 3 k.p.k.,

wedle którego na orzeczenie w przedmiocie kosztów służy zażalenie, jeżeli nie wniesiono apelacji, nie stanowi podstawy do wywiedzenia zażalenia na postanowienie sądu II instancji, gdyż warunek odwołujący się do apelacji wyraźnie nawiązuje do orzeczenia wydanego na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego. I choć omawiane orzeczenie Sądu Najwyższego zapadło jeszcze przed zmianą stanu prawnego, jaka nastąpiła wraz z wejściem w życie ustawy zmieniającej, nie straciło na aktualności, jako że nadal „z żadnego innego przepisu Kodeksu postępowania karnego nie wynika dopuszczalność wniesienia zażalenia na orzeczenie sądu odwoławczego w przedmiocie kosztów postępowania”.

Mając to na względzie wypada podnieść, że w postępowaniu cywilnym zapewniona jest możliwość zaskarżenia postanowienia sądu w przedmiocie zwrotu kosztów procesu oraz w przedmiocie zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (art. 394² § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego). Trudno przy tym wskazać na argumenty natury konstytucyjnej, które uzasadniałyby mniejszy zakres ochrony w sprawach karnych niż w sprawach rozpoznawanych przez sądy cywilne. Z drugiej strony nie wolno zapominać, że kognicja Trybunału w sprawie SK 33/12 limitowana była podstawą faktyczną i prawną skargi konstytucyjnej. Na mocy wyroku z dnia 26 listopada 2013 r. wyznaczony został jednak pewien ogólny standard, który powinien zostać uwzględniony także w odniesieniu do pozostałych kosztów procesu.

Konieczna jest zatem ingerencja ustawodawcy. Proponuje się, by katalog postanowień sądu odwoławczego podlegających weryfikacji w tzw. instancji poziomej (art. 426 § 2 k.p.k.) został rozszerzony o jeszcze dwie kategorie rozstrzygnięć – postanowienia dotyczące kosztów procesu oraz kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, o których to po raz pierwszy orzekał sąd odwoławczy.

Za skorzystaniem z instytucji środka odwoławczego, który wyjątkowo nie ma charakteru dewolutywnego, przemawiają tu w istocie te same racje, które przyświecały wprowadzeniu instancji poziomej w przypadku postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania wydanego na skutek zażalenia, jak również zapadających w toku postępowania odwoławczego postanowień o przeprowadzeniu obserwacji, zastosowaniu środka zapobiegawczego tudzież nałożeniu kary porządkowej. Za najważniejsze z nich można zaś uznać dążenie do zapewnienia rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki (co poręcza skądinąd przepis art. 45 ust. 1 Konstytucji) oraz ideę, aby Sąd Najwyższy jako najwyższa instancja sądowa w kraju nie musiał być angażowany w rozstrzygnięcie kwestii, które nie są pochodnymi skomplikowanych

zagadnień prawnych, wątpliwości wykładniczych ani też nie wpisują się w rozbieżności orzecznicze, występujące między poszczególnymi sądami powszechnymi. Opisywane rozwiązanie odzwierciedla ponadto tendencję, która znalazła już wraz w art. 394² § 1 k.p.c., nawiasem mówiąc zmienionym w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 października 2012 r. (SK 20/11), o którym była mowa wyżej.

Proponowana formuła będzie miała ten walor, że po wejściu w życie przywołanej już ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw prawo do wniesienia zażalenia będą mieli nie tylko adwokaci, ale też radcowie prawni udzielający pomocy prawnej z urzędu.

Projektowane zmiany będą miały równocześnie odpowiednie skutki na gruncie procedury wykroczeniowej oraz w postępowaniu w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe, ponieważ przepisy art. 109 § 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r. poz. 395, z późn. zm.) oraz art. 113 § 1 ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2013 r. poz. 186, z późn. zm.) nakazują odpowiednie stosowanie art. 426 bądź ogólnie – przepisów k.p.k.

4. Skutki projektowanej ustawy

Projekt przewiduje objęcie gwarancją zaskarżalności tej kategorii postanowień, które dotyczyły rozważania Trybunału w sprawie SK 33/12, a dodatkowo również pozostałych rozstrzygnięć o kosztach, które do tej pory nie mogły być kwestionowane w trybie zażalenia. W związku z tym podstawowym skutkiem prawnym proponowanej nowelizacji procedury karnej będzie zastąpienie regulacji, która nie spełnia wymogów konstytucyjnych, taką, która czynić będzie zadość wymogom płynącym z art. 45 ust. 1 i art. 78 Konstytucji.

Projektowana ustawa może mieć też wpływ na sferę stosunków społecznych. Mimo iż nie da się wykazać istnienia związku między mechanizmami chroniącymi prawa majątkowe profesjonalnych pełnomocników w zakresie przysługujących im kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu a jakością ich usług, można przyjąć, iż wyższy poziom gwarancji w tej dziedzinie powinien sprzyjać także odpowiednio rzetelnemu wypełnianiu obowiązków nakładanych na tychże pełnomocników na podstawie stosownych przepisów k.p.k. To z kolei służyć będzie niewątpliwie wymiarowi sprawiedliwości oraz skutecznej realizacji prawa do obrony poręczonego przez art. 42 ust. 2 Konstytucji.

Proponowana nowelizacja może przyczynić się do wzrostu wydatków budżetu państwa w części 15 „Sądy powszechne”, niemniej precyzyjne określenie skali tego wzrostu nie jest możliwe z uwagi na to, że ostatecznie decydująca w tej mierze będzie liczba rozstrzygnięć odnoszących się do kosztów, wydanych przez sądy odwoławcze, które następnie zostaną zaskarżone przez uprawnione podmioty. Można jednak założyć, że ewentualne wydatki z tego tytułu nie będą znaczne i znajdą pokrycie w zaplanowanych środkach budżetowych.

Wejście w życie rozwiązań zawartych w projekcie nie wpłynie natomiast na wydatki innych jednostek sektora finansów publicznych, w tym zwłaszcza jednostek samorządu terytorialnego. Zmiana brzmienia art. 426 § 2 k.p.k. nie będzie miała też skutków w sferze związanej z funkcjonowaniem przedsiębiorstw.

5. Konsultacje

Projekt został przesłany do zaopiniowania Ministrowi Sprawiedliwości, Prokuratorowi Generalnemu, Sądowi Najwyższemu, Krajowej Radzie Sądownictwa, Stowarzyszeniu Sędziów Polskich „Justitia”, Stowarzyszeniu Sędziów „Themis”, Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa, Naczelnej Radzie Adwokackiej, Krajowej Radzie Radców Prawnych, Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Referendarzy Sądowych oraz Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Asystentów Sędziów.

Sąd Najwyższy, Krajowa Rada Sądownictwa, Stowarzyszenie Sędziów Themis oraz Krajowa Rada Radców Prawnych poinformowali, iż nie zgłaszają uwag do przedłożonej im propozycji nowelizacji k.p.k. (druk senacki nr 667). Pozytywną opinię o projekcie wyrazili natomiast Minister Sprawiedliwości oraz Prokurator Generalny, przy czym oba te podmioty zasugerowały, ażeby w projektowanym § 2 posłużyć się formułą „w przedmiocie kosztów”, która umożliwi zaskarżenie rozstrzygnięcia tak pozytywnego, jak i negatywnego. Ponadto Minister Sprawiedliwości zasugerował, by dyspozycją zmienianego przepisu objęte były nie tylko koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, ale wszelkie koszty procesu, o których po raz pierwszy orzekał sąd odwoławczy. Powyższe postulaty zostały zrealizowane przez przyjęcie odpowiedniej poprawki w toku I czytania.

Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa poddała pod rozagę celowość odmiennego zredagowania § 2 (wyliczenie z końcową częścią wspólną). Ostatecznie nie zdecydowano się na taki zabieg z uwagi na to, że w istocie nowelizowany przepis obejmuje swoim zakresem orzeczenia dwojakiego rodzaju, tzn. wydane na skutek zażalenia (postanowienie o zastosowaniu

tymczasowego aresztowania) oraz wydane w toku postępowania odwoławczego (pozostałe postanowienia).

Inne podmioty zaproszone do udziału w konsultacjach nie przekazały swego stanowiska w sprawie.

Wobec zmian wprowadzonych na posiedzeniu połączonych komisji senackich (druk nr 667S) projekt został poddany ponownym konsultacjom. Opinie pisemne przedstawili w tym zakresie Minister Sprawiedliwości, Prokurator Generalny, Krajowa Rada Sądownictwa, Sąd Najwyższy oraz Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa. Trzy ostatnie z wymienionych podmiotów wskazały, iż nie zgłaszają uwag w odniesieniu do projektowanego rozwiązania. Minister Sprawiedliwości wyraził wątpliwość co do zasadności wyodrębnienia na gruncie nowelizowanego art. 426 § 2 k.p.k. postanowień w przedmiocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu jako odrębnej kategorii orzeczeń, które podlegają zaskarżeniu w instancji poziomej. Z kolei Prokurator Generalny zasygnalizował obawę o to, czy w razie braku jakiegokolwiek rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, zainteresowany (adwokat, radca prawny) będzie mógł skorzystać z instytucji zażalenia. Zastrzeżenia Ministra Sprawiedliwości nie znalazły odpowiedzi w postaci wniosku legislacyjnego ze względu na wywód prawny przedstawiony przez przedstawiciela Prokuratora Generalnego w trakcie dyskusji na posiedzeniu Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Praw Człowieka Praworządności i Petycji w dniu 6 sierpnia 2014 r. Natomiast uwaga Prokuratora Generalnego nie została uwzględniona w związku z ustaleniem, że dostrzeżony problem jest materią regulacji zawartej w art. 626 § 2 k.p.k.

6. Oświadczenie o zgodności z prawem Unii Europejskiej

Zakres przedmiotowy projektowanej ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 13 października 2014 r.

BAS-WAPEiM-2246/14

Pan
Radosław Sikorski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia prawna dotycząca zgodności z prawem Unii Europejskiej
senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania
karnego (przedstawiciel wnioskodawcy: senator Piotr Benedykt Zientarski)**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

I. Przedmiot projektu ustawy

Przedmiotem projektu ustawy jest nowelizacja art. 426 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.; dalej jako: kpk).

Zgodnie z uzasadnieniem załączonym do projektu, jego celem jest dostosowanie systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 listopada 2013 r. (sygn. akt SK 33/12), stwierdzającego niezgodność art. 426 § 2 kpk z Konstytucją.

Zaproponowana zmiana polega na dodaniu możliwości zażalenia do innego równorzędnego składu sądu odwoławczego postanowienia, o którym po raz pierwszy orzekał sąd odwoławczy, w przedmiocie kosztów procesu lub nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Projektowana ustawa ma wejść w życie z upływem 14 dni od dnia ogłoszenia.

II. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Sprawy objęte opiniowanym projektem ustawy nie są regulowane w obowiązujących przepisach prawa UE.

III. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii zawartych w przepisach opiniowanego projektu ustawy.

IV. Konkluzja

Przedmiot senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

Warszawa, 13 października 2014 r.

BAS-WAPEiM-2247/14

Pan
Radosław Sikorski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy senacki projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego (przedstawiciel wnioskodawcy: senator Piotr Benedykt Zientarski) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a Regulaminu Sejmu

Przedmiotem projektu ustawy jest nowelizacja art. 426 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.; dalej jako: *kpk*).

Zaproponowana zmiana polega na dodaniu możliwości zażalenia do innego równorzędnego składu sądu odwoławczego postanowienia, o którym po raz pierwszy orzekał sąd odwoławczy, w przedmiocie kosztów procesu lub nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Projekt ustawy nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Senacki projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego **nie jest** projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a Regulaminu Sejmu.

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

SZEF KANCELARII SENATU

SEKRETARIAT SZEFA KS

L.dz.

Data wpływu 30. 09. 2014

Ewa Polkowska
SK-0401-27/14

Warszawa, dnia 29 września 2014 r.

Szanowny Pan
Lech Czapla
Szef Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze

W związku z przesłaniem do Sejmu, podjętej przez Senat na 61. posiedzeniu uchwały z dnia 25 września 2014 r. w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego (wraz z projektem tej ustawy), pragnę przekazać Panu Ministrowi stanowiska podmiotów zewnętrznych przesłane do Senatu w toku postępowania zmierzającego do wypracowania przedmiotowego projektu ustawy.

Stanowiska w sprawie projektu ustawy przedstawiły następujące podmioty:

- 1) Sąd Najwyższy (pisma: z dnia 3 lipca 2014 r. oraz z dnia 29 sierpnia 2014 r.),
- 2) Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa (pisma: z dnia 3 lipca 2014 r. oraz z dnia 20 sierpnia 2014 r.),
- 3) Prokurator Generalny (pisma: z dnia 9 lipca 2014 r. oraz z dnia 27 sierpnia 2014 r.),
- 4) Stowarzyszenie Sędziów "Themis",
- 5) Krajowa Rada Sądownictwa (pisma: z dnia 14 lipca 2014 r. oraz z dnia 9 września 2014 r.),
- 6) Minister Sprawiedliwości (pisma: z dnia 11 lipca 2014 r. oraz z dnia 5 września 2014 r.),
- 7) Krajowa Rada Radców Prawnych.

Z wyrazami szacunku

KW 355/14

Warszawa, dnia 3 lipca 2014 r.

**PIERWSZY PREZES
SĄDU NAJWYŻSZEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

BSA II-021-193/14

Pan
Piotr ZIENTARSKI
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

W odpowiedzi na pismo z dnia 13 czerwca 2014 r., BPS/KU-034/667/6/14
uprzejmie informuję, że Sąd Najwyższy nie zgłasza uwag do **projektu ustawy o
zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego.**

Z poważaniem

Prof. dr hab. Małgorzata GERSDORF

KU 414/14

**PIERWSZY PREZES
SĄDU NAJWYŻSZEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

BSA II-021-264/14

Warszawa, dnia 29 sierpnia 2014 r.

**Pan
Piotr ZIENTARSKI
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej
w Senacie Rzeczypospolitej Polskiej**

W odpowiedzi na pismo z dnia 12 sierpnia 2014 r., BPS/KU-034/667/S/6./14 uprzejmie informuję, że Sąd Najwyższy nie zgłasza uwag do **projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego (druk senacki nr 667 S)**.

Z wyrazami szacunku

wz.

**Teresa FLEMMING-KULESZA
Prezes Sądu Najwyższego**

KU 358/14

PROKURATORIA GENERALNA SKARBU PAŃSTWA

Główny Urząd Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa

ul. Hoża 76/78, 00-682 Warszawa
tel: (+48) 622 3923109; fax: (+48) 022 3923120

www.prokuratura.gov.pl
e-mail: kancelaria@prokuratura.gov.pl

KR-51-297/14/ZSP

W 14

Warszawa, dnia 3 lipca 2014 r.

**Pan Senator Piotr ZIENTARSKI
PRZEWODNICZĄCY
KOMISJI USTAWODAWCZEJ
SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Granny Panie Senatorze

W nawiązaniu do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego (druk senacki nr 667/VIII), nadesłanego przy piśmie nr BPS/KU-034/667/4/14 z dnia 13 czerwca 2014 r., Prokuratura Generalna Skarbu Państwa uprzejmie proponuje zredagować nowelizowany art. 426 § 2 kpk w formie wyliczenia, z końcową częścią wspólną, odnoszącą się do wszystkich punktów. Punktowe, alternatywne wyszczególnienie postanowień, od których przysługuje zażalenie uczyni projektowany przepis bardziej przejrzystym, nawiąże do stylizacji innych artykułów zawierających wyliczenie, a także ułatwi przyszłą, ewentualną nowelizację tego przepisu.

Piotr Rótkiewicz

**WICEPREZES
Prokuratury Generalnej
Skarbu Państwa**

Piotr Rótkiewicz

KU 398/14

PROKURATORIA GENERALNA SKARBU PAŃSTWA

Główny Urząd Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa

ul. Hoża 76/78, 00-682 Warszawa
tel.: (+48) 022 3923109; fax: (+48) 022 3923120

www.prokuratoria.gov.pl
e-mail: kancelaria@prokuratoria.gov.pl

KR-51-297/14/ZSP
W/297/14 /14

Warszawa, dnia 20 sierpnia 2014 r.

**Pan Senator Piotr ZIENTARSKI
PRZEWODNICZĄCY
KOMISJI USTAWODAWCZEJ
SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Sejmowy Pismo Senackie

W nawiązaniu do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego (druk senacki nr 667 S/VIII), nadesłanego przy piśmie nr BPS/KU-034/667S/4/14 z dnia 12 sierpnia 2014 r., uprzejmie informuję, że Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa nie zgłasza uwag do tego projektu w wersji z dnia 6 sierpnia 2014 r.

Bogdan Frymowicz

**WICEPREZES
Prokuraturii Generalnej
Skarbu Państwa**

Bogdan Frymowicz

nr 025/14

RZECZPOSPOLITA POLSKA
PROKURATOR GENERALNY

Warszawa, dnia 9.07. 2014 r.

PG VII G 025-182/14

Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej Senatu

Szanowny Panie Przewodniczący

W nawiązaniu do pisma z dnia 13 czerwca 2014 r., nr BPS/KU-034/667/11/14, dotyczącego *projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego (druk senacki nr 667)*, przekazanego Prokuratorowi Generalnemu do wyrażenia opinii na podstawie art. 79a ust. 1 *uchwały Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 listopada 1990 r. - Regulamin Senatu* (M.P. z 2010 r. Nr 39, poz. 542, z późn. zm.), uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Przedmiot projektu stanowi wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 listopada 2013 r., sygn. akt SK 33/12, stwierdzającego niezgodność art. 426 § 2 Kodeksu postępowania karnego w brzmieniu obowiązującym do dnia wejścia w życie *ustawy z dnia 20 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego* (Dz. U. Nr 48, poz. 246), w zakresie, w jakim przepis ten nie przewiduje możliwości zaskarżenia postanowienia w przedmiocie kosztów nieopłaconej przez strony pomocy prawnej udzielonej z urzędu, zasądzonych po raz pierwszy przez sąd odwoławczy, z art. 78 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Projekt przewiduje nowelizację art. 426 § 2 k.p.k. polegającą na poszerzeniu katalogu rozstrzygnięć sądu drugiej instancji, od których przysługuje zazalenie do innego, równorzędnego składu sądu odwoławczego, o postanowienie o zwrocie

kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, o których po raz pierwszy orzekał ten sąd.

Zaproponowana w projekcie metoda wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego nawiązuje do formuły zastosowanej w art. 394² § 1 k.p.c., któremu aktualnie brzmienie nadała *ustawa z dnia 7 lutego 2014 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny* (Dz. U. z 2014 r., poz. 435), realizująca wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 października 2012 r., sygn. akt SK 20/11. W orzeczeniu tym sąd konstytucyjny stwierdził, że art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c., w brzmieniu obowiązującym do dnia 2 maja 2012 r., w zakresie w jakim nie przewidywał zazalenia na postanowienie sądu drugiej instancji oddalające wniosek pełnomocnika ustanowionego z urzędu o przyznanie od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej w postępowaniu przed sądem drugiej instancji, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 i art. 176 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji.

Jak wynika z uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 listopada 2013 r., sygn. akt SK 33/12, pomiędzy zagadnieniami zaskarżalności postanowień sądu odwoławczego w przedmiocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, zasądzanych przez ten sąd z urzędu w postępowaniu cywilnym i karnym, istnieje – zdaniem sądu konstytucyjnego – daleko idące podobieństwo. Wynika ono przede wszystkim z faktu, iż orzekanie w przedmiocie zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu jest „sprawą” w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji, a charakter postępowania, w którym sąd drugiej instancji orzeka w tym przedmiocie, nie ma istotnego znaczenia.

Należy jednak odnotować pewną rozbieżność co do dalszych konsekwencji zaklasyfikowania analizowanego przedmiotu orzekania sądu drugiej instancji jako „sprawy”, jaką łatwo dostrzec analizując rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego w sprawach o sygn. akt SK 20/11 oraz SK 33/12. W pierwszej z powołanych spraw, w której przedmiot oceny stanowiła kwestia zaskarżalności postanowienia sądu drugiej instancji oddalającego wniosek pełnomocnika ustanowionego z urzędu o przyznanie od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej w postępowaniu cywilnym przed tym sądem, Trybunał Konstytucyjny uznał, że brak

takiej możliwości narusza nie tylko art. 45 ust. 1, ale także art. 176 ust. 1 Konstytucji. Trybunał podkreślił, że zakres zastosowania art. 176 ust. 1 Konstytucji w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego został wyznaczony szeroko, a określają go granice prawa do sądu oraz związanych z nim gwarancji odpowiedniego ukształtowania ustroju i procedury sądowej. Równocześnie przyjął, iż zasada dwuinstancyjności postępowania sądowego stanowi jeden z istotnych elementów wyznaczających treść prawa do sądu, i choć powiązanie art. 45 ust. 1 Konstytucji z zasadą dwuinstancyjności nie ma charakteru bezwzględnego, to zasada ta wymaga, by w przypadku, gdy rozstrzygnięcie sądu dotyczy „sprawy” w rozumieniu art. 45 ust. 1 ustawy zasadniczej, możliwa była weryfikacja rozstrzygnięcia zgodnie z wymogami art. 176 ust. 1 Konstytucji. Zakres przedmiotowy prawa do dwuinstancyjnego postępowania sądowego wyznacza więc, zdaniem Trybunału, konstytucyjne rozumienie pojęcia „sprawy”.

Trybunał Konstytucyjny stwierdził przy tym w powoływanej sprawie nieadekwatność wzorca kontroli z art. 78 Konstytucji, uznając, że przepis ten dotyczy orzeczeń wydanych w postępowaniach pierwszoinstancyjnych, nie zaś wydanych po raz pierwszy w określonym postępowaniu. Zdaniem Trybunału literalne brzmienie tego przepisu nie pozwala przyjąć, że art. 78 Konstytucji statuuje prawo podmiotowe stron postępowania drugoinstancyjnego.

Odminną perspektywę oceny przyjął Trybunał Konstytucyjny w sprawie o sygn. akt SK 33/12. Konstatując, że w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego wykładnia użytego w art. 78 Konstytucji pojęcia „pierwszej instancji” nie jest jednolita, i odnotowując przytoczone wyżej poglądy Trybunału Konstytucyjnego wyrażone w tej kwestii w sprawie o sygn. akt SK 20/11, uznał, że sąd odwoławczy, wydając postanowienie w przedmiocie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, rozstrzyga sprawę między Skarbem Państwa a pełnomocnikiem powołanym do reprezentowania strony, dotyczącą wynagrodzenia tegoż pełnomocnika. Jest to samoistna sprawa, rozpatrywana w oderwaniu do podstawowej względem niej sprawy (w tym wypadku – karnej), w ramach której doszło do wyznaczenia

pełnomocnika z urzędu, a co z tym się wiąże – powstania stosunku prawnego między pełnomocnikiem z urzędu a Skarbem Państwa.

Rozstrzygnięcie przez sąd w przedmiocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu powinno być więc traktowane jako orzeczenie zapadłe w pierwszej instancji, w rozumieniu art. 78 Konstytucji, ze wszystkimi z tego wynikającymi konsekwencjami.

Na tle powyżej przedstawionych poglądów Trybunału Konstytucyjnego celowe jest dokonanie oceny prawidłowości przewidzianego w projekcie sposobu implementacji wyroku z dnia 26 listopada 2013 r., opartego na konstrukcji tzw. „zażalenia poziomego”.

Konstrukcja ta, funkcjonująca zarówno w postępowaniu cywilnym (art. 394² k.p.c.), jak i w postępowaniu karnym (obecne brzmienie art. 426 k.p.k.), nawiązuje do orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, w szczególności do wskazań zawartych w uzasadnieniu postanowienia z dnia 9 listopada 2009 r., sygn. akt S 7/09. Ze względu na podobieństwo spraw w przedmiocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, zasądzonych po raz pierwszy przez sąd odwoławczy w postępowaniu karnym i w postępowaniu cywilnym, istotne znaczenie przypisać należy również wyrokowi Trybunału Konstytucyjnego z dnia 2 czerwca 2010 r., sygn. akt SK 38/09, i zawartym w jego uzasadnieniu rozważaniom co do pojęć zaskarżalności i instancyjności, konieczności ich wyraźnego rozróżnienia, oraz kwestii związanych z identyfikacją – na gruncie procesu cywilnego – sytuacji wymagających, dla zachowania konstytucyjnych standardów, wyłącznie zaskarżalności określonych rozstrzygnięć sądu bądź też wymagających zapewnienia kontroli instancyjnej.

W powołanym powyżej wyroku Trybunał Konstytucyjny nie przesądził jednoznacznie, według jakiego modelu powinna zostać ukształtowana ścieżka kontroli rozstrzygnięć incydentalnych, wskazując jedynie, że wyższego poziomu gwarancji – „instancyjności połączonej z dewolutywnością” – wymaga orzekanie „w sprawie”, bowiem w tym wypadku Konstytucja zakłada dwuinstancyjności postępowania.

Na tle wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 października 2012 r., sygn. akt SK 20/11, jako uzasadniona jawi się teza, iż ze względu na przedmiot postanowienia o zwrocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu kwalifikuje się on jako „sprawa” w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji. To zaś – podążając za motywami uzasadnienia tego wyroku – mogłoby wskazywać, że dopuszczalne koncesje od zasady dwuinstancyjności postępowania nie mogą odnosić się do tej materii. Jeżeli zatem zasadę dwuinstancyjności rozumieć jako bezwzględny wymóg, aby środek zaskarżenia rozpoznany był przez sąd wyższego szczebla, to konstrukcja tzw. „zażalenia poziomego” mogłaby być w tym kontekście oceniana jako dyskusyjna.

Mimo tych wątpliwości ustawodawca zdecydował się na implementację powołanego powyżej wyroku z wykorzystaniem konstrukcji „zażalenia poziomego”, wprowadzając stosowną modyfikację art. 394² k.p.c., za czym przemawiały względy natury systemowej i potrzeba zapewnienia wewnętrznej spójności regulacji kodeksowych, a także postulat pozostawienia poza zakresem kognicji Sądu Najwyższego spraw, które nie wykazują istotnej prawnej złożoności, przy jednoczesnym respektowaniu konieczności zapewnienia ich zaskarżalności.

Projektowana regulacja, wykonująca wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 listopada 2013 r., sygn. akt SK 33/12, wydaje się nie rodzić tego rodzaju wątpliwości. Problem konstytucyjny, jaki był przedmiotem analizy Trybunału, sprowadzał się w tej sprawie do zagadnienia zaskarżalności, a nie instancyjności. Dostrzec przy tym należy fakt, iż choć gwarancja dwuinstancyjnego postępowania sądowego ujęta została w art. 176 ust. 1 Konstytucji w sposób absolutny, co oznacza, że w każdym postępowaniu sądowym musi istnieć możliwość rozpatrzenia sprawy przez dwie instancje sądowe, to jednak zauważa się również, iż dwuinstancyjność nie oznacza bezwzględnego nakazu, by każda sprawa musiała być rozpoznawana przez sąd drugiej instancji – wystarczy, aby przepisy otwierały stronom postępowania możliwość zakwestionowania pierwszoinstancyjnego orzeczenia. W literaturze wskazuje się więc, iż „*pod pojęciem drugiej instancji należy rozumieć organ rozpatrujący środki zaskarżenia umożliwiające merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy w postępowaniu odwoławczym*” (B. Banaszak, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2009, s. 782).

W poglądzie tym wyraźnie nawiązuje się do ustaleń poczynionych przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 12 czerwca 2002 r., sygn. akt P 13/01, w którym sąd konstytucyjny stwierdził, że z punktu widzenia zasady dwuinstancyjności podstawowe znaczenie przypisać należy zapewnieniu, by przyznany stronie środek prawny, za pomocą którego może zakwestionować rozstrzygnięcie pierwszej instancji, umożliwiał merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy w postępowaniu odwoławczym. Z tej perspektywy nie jest wystarczający środek o charakterze kasatoryjnym, choć umożliwia on przeniesienie sprawy do sądu zajmującego hierarchicznie wyższą pozycję, niż sąd rozpoznający sprawę w pierwszej instancji. Nie chodzi więc przede wszystkim o to, że koniecznie i w każdej sprawie orzekać musi sąd wyższej instancji w sensie ustrojowym, lecz o to, że rozstrzygnięcie sądu wydane po raz pierwszy w określonej sprawie podlega weryfikacji.

Nie bez znaczenia w omawianym kontekście jest również wyrok z dnia 22 października 2013 r., sygn. akt SK 14/13, w którym Trybunał Konstytucyjny stwierdził, iż art. 394² § 1 k.p.c. w zakresie, w jakim nie przewiduje możliwości zaskarżenia postanowienia sądu drugiej instancji w sprawie przyznania kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu, polegającej na sporządzeniu opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 oraz art. 78 w zw. z art. 176 ust. 1 Konstytucji.

W orzeczeniu tym Trybunał, w odniesieniu do rozumienia pojęcia „rozstrzygnięcia pierwszoinstancyjnego” w kontekście art. 78 Konstytucji, zajął stanowisko tożsame z zapatrywaniem przyjętym w wyroku z dnia 26 listopada 2013 r., sygn. akt SK 33/12. Równocześnie sąd konstytucyjny uznał adekwatność wzorca kontroli z art. 176 ust. 1 Konstytucji, powołanego w związku z art. 78 ustawy zasadniczej. Tym niemniej, uznając niezgodność z tymi wzorcami kontroli badanego unormowania, stwierdził jednocześnie – zastrzegając, iż wybór sposobu realizacji wyroku należy do ustawodawcy – że istnieją znaczące argumenty za wprowadzeniem w analizowanym zakresie zazalenia „poziomego”.

Przy uwzględnieniu przedstawionych powyżej poglądów objęte ramami przedstawionego projektu proponowane brzmienie art. 426 § 2 k.p.k. zasługuje na aprobatę.

Niezależnie od powyżej wyrażonej oceny odnoszącej się do zagadnienia sposobu wdrożenia wykonywanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego, zasygnalizowania wymaga fakt, iż proponowała modyfikacja art. 426 § 2 k.p.k., z uwagi na treść sformułowania, które zgodnie z projektem miałyby uzupełnić dotychczasowe brzmienie tego przepisu, nie w pełni odzwierciedla istotę stanowiska Trybunału Konstytucyjnego.

Poszerzając katalog postanowień sądu odwoławczego, od których przysługiwać ma odwołanie do innego równorzędnego składu tego sądu, poprzez dodanie w tym przepisie *in fine* sformułowania „*lub zwrocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, o których po raz pierwszy orzekł sąd odwoławczy*”, autorzy projektu zawęzili proponowaną przesłankę zaskarżalności do postanowień o zwrocie kosztów, a zatem rozstrzygnięć o charakterze pozytywnym.

Trybunał Konstytucyjny stwierdził natomiast niekonstytucyjność art. 426 § 2 k.p.k. w zakresie, w jakim przepis ten nie przewiduje możliwości zaskarżenia postanowienia w przedmiocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, zasądzonych po raz pierwszy przez sąd odwoławczy. Określenie „postanowienie w przedmiocie” oznacza w tym wypadku zarówno rozstrzygnięcie o zwrocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, jak i o odmowie ich zwrotu. Odzwierciedlający stanowisko Trybunału Konstytucyjnego w niniejszej sprawie zakres przedmiotu zaskarżenia, wynikający z posłużenia się określeniem „w przedmiocie”, jest więc istotnie szerszy od zakresu zaskarżenia wynikającego z zaproponowanej w projekcie formuły przepisu.

W toku dalszych prac niezbędne jest więc dokonanie modyfikacji proponowanego przepisu, polegającej na posłużeniu się w jego treści sformułowaniem „*lub w przedmiocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, o których po raz pierwszy orzekł sąd odwoławczy*”.

Z powołaniem

WZ
PIERWSZY ZASTĘPCA
PROKURATORA GENERALNEGO

Marek Jamrogowicz

KU 408/14

RZECZPOSPOLITA POLSKA
PROKURATOR GENERALNY

Warszawa, dnia 27.8. 2014 r.

PG VII G 025-182/14

Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej Senatu

Szanowny Panie Przewodniczący

W nawiązaniu do pisma z dnia 12 sierpnia 2014 r., nr BPS/KU-034/667S/11/14, dotyczącego *sprawozdania Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji o projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego (druk senacki nr 667 S)*, przekazanego Prokuratorowi Generalnemu do wyrażenia opinii na podstawie art. 60 ust. 3 *uchwały Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 listopada 1990 r. - Regulamin Senatu* (M.P. z 2010 r. Nr 39, poz. 542, z późn. zm.), uprzejmie informuję, iż objęte sprawozdaniem brzmienie projektowanego art. 426 § 2 Kodeksu postępowania karnego zasługuje na akceptację.

Zaproponowana w sprawozdaniu formuła przepisu realizuje postulat zawarty w opinii Prokuratora Generalnego z dnia 9 lipca 2014 r. dotyczącej pierwotnej wersji projektu, wskazujący na konieczność objęcia nowelizowanym brzmieniem przepisu wypadków zarówno pozytywnych rozstrzygnięć w przedmiocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, jak i rozstrzygnięć o charakterze negatywnym, przejawiających się w odmowie przyznania takich kosztów.

Dostrzeżenia wymaga jednak fakt, iż zaproponowane rozwiązanie nie będzie znajdowało zastosowania do wypadków nierozstrzygnięcia przez sąd odwoławczy w przedmiocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu – a postulat umożliwienia zażalenia w takiej sytuacji zgłoszony został m.in. w opinii Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 lipca 2014 r., jak również kosztów procesu, o których

po raz pierwszy powinien orzec sąd odwoławczy. Pominięcie rozstrzygnięcia tych kwestii przez sąd odwoławczy, jako zaniechanie rozstrzygnięcia w ich przedmiocie, nie będzie mieściło się w zakresie pojęcia „*postanowienia w przedmiocie...*”, którym posłużono się w projektowanym przepisie, jak również pozostawać będzie w sprzeczności ze sformułowaniem „*o których po raz pierwszy rozstrzygał sąd odwoławczy*”, przesadzającym o zaistnieniu uprzedniego rozstrzygnięcia sądu odwoławczego w tym zakresie.

Podkreślenia wymaga przy tym fakt, iż uzupełnienie tego rodzaju zaniechania sądu odwoławczego nie będzie możliwe poprzez wydanie postanowienia uzupełniającego na podstawie art. 420 § 1 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k., gdyż pominięcie rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów postępowania oraz kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu *de lege lata* nie może stanowić przedmiotu takiego postanowienia.

Z pismem
A. Seremet

Andrzej Seremet

From: Dorota Lopałewska
Sent: Sunday, July 13, 2014 12:50 PM
To: Komisja Ustawodawcza
Subject: opinia do kpk

Witam,
w nawiązaniu do Pani maila z dnia 10 czerwca br. odpisuję, iż Stowarzyszenie Sędziów "Themis" nie zgłasza uwag do projektu zmiany ustawy Kodeks Postępowania Karnego zawartego w druku senackim 667. Projektowana zmiana jest koniecznym skutkiem orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, zmierzająca do dostosowania systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 listopada 2013 r. (sygn. akt SK 33/12), stwierdzającego niezgodność art. 426 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 565, z późn. zm., dalej jako: k.p.k.) z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej.

Z poważaniem,
Dorota Lopałewska SS THEMIS

KU 392/14

PRZEWODNICZĄCY
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

Warszawa, 14 lipca 2014 r.

Nr WOK-020-77/14

Dot.: BPS/KU-034/667/5/14

Pan Piotr ZIENTARSKI
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej Senatu

Szanowny Panie Przewodniczący

W związku z nadesłanym projektem ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego (druk senacki nr 667) uprzejmie informuję, że Krajowa Rada Sądownictwa na posiedzeniu plenarnym w dniu 11 lipca 2014 r. przyjęła ww. projekt bez uwag.

Z wyrazami szacunku

Wiceprzewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa

plk Piotr Raczkowski
sędzia Wojskowego Sądu Okręgowego

.KU 438/14/1

PRZEWODNICZĄCY
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

Warszawa, 9 września 2014 r.

Nr WOK-020-77/14

Dot.: BPS/KU-034/667 S/5.J/14

Pan Piotr ZIENTARSKI
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej Senatu

Szanowny Panie Senatorze,

W załączeniu, uprzejmie przesyłam opinię Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 5 września 2014 r. w przedmiocie komisyjnego projektu ustawy – Kodeks postępowania karnego (druk senacki nr 667 S).

Z pozdrowieniami

Wiceprzewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa

plk Piotr Raczkowski
sędzia Wojskowego Sądu Okręgowego

ODPIS

OPINIA

KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 5 września 2014 r.

**w przedmiocie komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania
karnego (druk senacki nr 667 S)**

Krajowa Rada Sądownictwa po zapoznaniu się z treścią projektu ustawy nie zgłasza do niego uwag.

**Biuro Krajowej Rady Sądownictwa
ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM**

DYREKTOR
Wydziału Organizacyjnego i Kadr
Biura Krajowej Rady Sądownictwa

Marian Szkodziński

Wiceprzewodniczący

Krajowej Rady Sądownictwa

płk Piotr Raczkowski

sędzia Wojskowego Sądu Okręgowego

MINISTER
SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa, dnia 11 lipca 2014r.

DPK I 401-9/14/3

Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej
Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Przewodniczący!

W związku z pismem z dnia 13 czerwca 2014 r. (BPS/KU-034/667/1/14), w sprawie zaopiniowania projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego (druk senacki nr 532), uprzejmie przedstawiam co następuje.

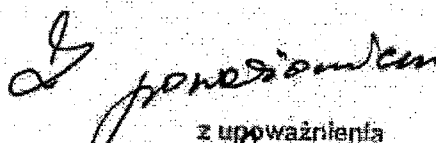

Wyrokiem z dnia 26 listopada 2013 r. (sygn. akt SK 33/12), Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że art. 426 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.) jest niezgodny z art. 78 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie, w jakim nie przewiduje możliwości zaskarżenia postanowienia w przedmiocie kosztów nieopłaconej przez strony pomocy prawnej udzielonej z urzędu, zasądzonych po raz pierwszy przez sąd odwoławczy. Projekt senacki zawarty w druku nr 532 stanowi realizację w/w orzeczenia i z tej perspektywy należy ocenić inicjatywę Senatu RP jako cenną. Projekt przewiduje wprowadzenie rozwiązania, co do którego Trybunał Konstytucyjny stwierdził pominięcie ustawodawcy w zakresie uprawnienia do poddania kontroli instancyjnej tych rozstrzygnięć sądu odwoławczego, który jako pierwszy w sprawie proceduje w zakresie orzeczenia w przedmiocie zasądzenia kosztów nieopłaconej pomocy prawnej. Trzeba rzeczywiście podkreślić, że senacki projekt w zasadzie w sposób prawidłowy czyni zadość wskazaniom Trybunału

Konstytucyjnego, który podkreślił, że w tego rodzaju sytuacjach winien być przewidziany przez ustawodawcę tryb odwoławczy, w postaci poziomej kontroli zakwestionowanego orzeczenia w przedmiocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu. Można byłoby się zastanawiać jedynie, czy w proponowanym przepisie nie powinien znaleźć się zapis o postanowieniu co do kosztów nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu w ogóle, bez ograniczenia go jedynie do tych decyzji procesowych, które obejmują zwrot kosztów tego rodzaju pomocy prawnej. Wszak można sobie wyobrazić, że możliwe będzie wydanie przez sąd odwoławczy orzeczenia pomijającego kwestię kosztów lub też odmawiającego zasądzenia kosztów.

Nadto należałoby poddać pod rozagę autorom projektu, czy jako projektodawcy nie byłoby skłonni uwzględnić w swojej propozycji możliwości rozszerzenia prawa do zaskarżenia decyzji nie tylko w zakresie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu wydanej przez sąd odwoławczy, ale w zakresie wszelkich kosztów procesowych ustalanych przez sąd odwoławczy po raz pierwszy. Już w orzeczeniu Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2010 r. III KZ 38/10 została sformułowana teza, że z żadnego [...] przepisu Kodeksu postępowania karnego nie wynika dopuszczalność wniesienia zażalenia na orzeczenie sądu odwoławczego w przedmiocie kosztów postępowania.

Trybunał Konstytucyjny bowiem z oczywistych względów orzekł jedynie w wąskim zakresie skargi konstytucyjnej, ograniczonej ramami konkretnej sytuacji faktycznej i prawnej. Niewątpliwie jednak swoim orzeczeniem Trybunał Konstytucyjny wyznaczył pewien standard, który jak się wydaje winien być uwzględniany także w odniesieniu do innych kosztów procesowych, co do których sąd odwoławczy wypowiedział się jako pierwszy.

Nadmieniam również, że wejście w życie ustawy może rodzić skutki finansowe, z uwagi na koszty wynikające z uruchomienia trybu odwoławczego, lecz ich oszacowanie nie jest możliwe.

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Jerzy Kozdroń
SEKRETARZ STANU

MINISTER
SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa, dnia 5 września 2014r.

DPK I 401-14/14 / 2

Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej
Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

nowy Panie Przewodny!

W związku z pismem z dnia 13 czerwca 2014 r. (BPS/KU-034/667/S1./14), w sprawie zaopiniowania projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego (druk senacki nr 667S), uprzejmie przedstawiam co następuje.

Wyrokiem z dnia 26 listopada 2013 r. (sygn. akt SK 33/12), Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że art. 426 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.) jest niezgodny z art. 78 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie, w jakim nie przewiduje możliwości zaskarżenia postanowienia w przedmiocie kosztów nieopłaconej przez strony pomocy prawnej udzielonej z urzędu, zasądzonych po raz pierwszy przez sąd odwoławczy. Projekt senacki zawarty w druku nr 667S stanowi realizację w/w orzeczenia i niewątpliwie, co należy podkreślić, co do zasady czyni zadość wskazaniom Trybunału Konstytucyjnego zawartym w uzasadnieniu rozstrzygnięcia. W bieżącej wersji projekt uwzględnia także wnioski z dyskusji, która odbyła się w dniu 6 sierpnia 2014 r. na wspólnym posiedzeniu senackich Komisji: Ustawodawczej i Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, w tym także uwzględnia sugestie Ministra Sprawiedliwości, aby rozszerzyć prawo do zaskarżenia decyzji nie tylko w zakresie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu wydanej przez sąd odwoławczy, ale w zakresie wszelkich kosztów procesowych ustalanych przez sąd odwoławczy po raz pierwszy. Bowiern brak jest w tym zakresie stosownych

unormowań, a już nawet w orzeczeniu Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2010 r. III KZ 38/10 została sformułowana teza, że z żadnego [...] przepisu Kodeksu postępowania karnego nie wynika dopuszczalność wniesienia zażalenia na orzeczenie sądu odwoławczego w przedmiocie kosztów postępowania.

Trzeba także podkreślić, że Trybunał Konstytucyjny we w/w wyroku, z oczywistych względów, orzekł jedynie w wąskim zakresie skargi konstytucyjnej, ograniczonej ramami konkretnej sytuacji faktycznej i prawnej. Niewątpliwie jednak swoim orzeczeniem Trybunał Konstytucyjny wyznaczył pewien standard, który jak się wydaje winien być uwzględniany także w odniesieniu do innych kosztów procesowych, co do których sąd odwoławczy wypowiedział się jako pierwszy.

Postawić należy jednak pytanie, czy z punktu widzenia normatywnego oraz legislacyjnego poprawnym jest wyodrębnianie wydatków z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu jako osobnej kategorii kosztów procesu, co do której orzeczenie będzie podlegało zaskarżeniu, jeżeli w tym przedmiocie orzekł sąd odwoławczy po raz pierwszy.

Bezspornie bowiem na koszty procesu, w myśl art. 616 k.p.k. składają się:

- 1) koszty sądowe oraz
- 2) uzasadnione wydatki stron, w tym z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy lub pełnomocnika.

Natomiast koszty sądowe stanowią:

- 1) opłaty,
- 2) wydatki poniesione przez Skarb Państwa od chwili wszczęcia postępowania.

Wśród w/w wydatków jednoznacznie, w art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. znajdują się wypłaty z tytułu nieopłaconej przez strony pomocy prawnej udzielonej z urzędu przez adwokatów. *Wydatki poniesione przez Skarb Państwa od chwili wszczęcia postępowania to wydatki szczegółowo wyliczone w art. 618. Zgodnie z art. 619 § 1 są one co do zasady tymczasowo wykładane przez Skarb Państwa i to bez konieczności inicjatywy stron w tym zakresie. Nie jest więc zatem dopuszczalne pobieranie w procesie karnym jakichkolwiek zaliczek na poczet kosztów, a rozstrzygnięcie o tym, czy, kto i w jakiej wysokości powinien zwrócić Skarbowi Państwa wyłożone wydatki, następuje, zgodnie z art. 626 § 1, w orzeczeniu kończącym postępowanie (P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek, Kodeks..., 2007, t.*

III, s. 749-750) – zob. S. Steinborn. Komentarz aktualizowany do art.616 Kodeksu postępowania karnego, LEX 2014.

Wyodrębnienie zatem tej kategorii w przedłożonym projekcie będzie rodzić wątpliwości interpretacyjne, z jakich przyczyn ustawodawca dokonał tego rodzaju zabiegu, który ewidentnie narusza zasadę wnioskowania *a maiori ad minus*. Trzeba bowiem zauważyć, że skoro z jednej strony ustawodawca ustanowi prawo do kontroli wszelkich decyzji w przedmiocie kosztów procesu, o których sąd odwoławczy orzekał jako pierwszy, to tym bardziej w stwierdzeniu w przedmiocie kosztów procesu także mieścić się będą decyzje w przedmiocie wypłat z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu, które także wchodzi w skład takich kosztów. Rozwiązanie zaproponowane w projekcie natomiast będzie rodziło wątpliwości co do charakteru wydatków, mimo oczywistego, ugruntowanego w orzecznictwie i doktrynie poglądu, iż stanowią one koszty procesu w rozumieniu art. 616 k.p.k.

Jak się zatem wydaje, prawidłowym z także perspektywy legislacyjnej będzie wprowadzenie rozwiązania co do wszystkich kosztów procesu, bez wyszczególniania jednej z ich kategorii.

2
z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Michał Królkowski
PODSSEKRETARZ STANU

Kel 385/14

00-540 Warszawa, Aleje Ujazdowskie 41 lok. 2
tel./fax: 022 622 05 88, 622 84 28 33 • e-mail: krp@krp.pl • NIP: 526-10-43-011

L.dz. 3762 IOBSIL/2014

Warszawa, dnia 14 lipca 2014 r.

Szanowny Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej Senatu

Szanowny Panie Przewodniczący

W nawiązaniu do wskazanego przy piśmie BPS/KU-034/667/3/14 z dnia 13 czerwca 2014 r. projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego (druk senacki nr 667), uprzejmie zawiadamiam, że Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych nie zgłasza uwag do tego projektu.

Z wyrazami szacunku

Wiceprezes
Krajowej Rady Radców Prawnych

Arkadiusz Bereza